

спрямовують навчальний процес на уроках хімії на формування в учнів 11 класу наукової картини світу та образу світу.

Проводилася робота по організації учителів природничо-математичного, літературознавчого циклу предметів експериментальних шкіл над проблемою узгодженого формування ними наукової картини світу, образу світу, цілісного світорозуміння учнів у процесі інтеграції змісту компонентів освітніх галузей «Природознавство», «Математика», «Мови і літератури» (літературний компонент). Робота колективів шкіл над інтеграцією змісту освіти старшокласників, застосування ними теоретичних та методичних засад організації навчального процесу з метою формування в учнів холістичного світогляду, цілісного світорозуміння, реалізації Концепції природничо-математичної освіти (STEM-освіти) використовувались практичний і методичний посібники, написані дослідниками.

Враховувалось те, що вчителі, учні багатьох шкіл Дніпропетровської, Полтавської області ознайомлені з поняттями «наукова картина світу», «життєствердний образ світу» у зв'язку з тим, що в цих школах проводився експеримент по впровадженню інтегрованого курсу «Природознавство», продовжувалося використання підручників «Природознавство» (10-11 кл.) та посібник «Методика навчання природознавства в старшій школі».

Проведено впровадження розроблених матеріалів під час лекцій слухачам ПОППО, Дніпровської академії неперервної освіти та під час участі у Міжнародних науково-практичних конференціях: «Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи» (м. Тернопіль 14 травня 2020 р.); «Проблеми сучасного підручника» (м. Київ, 28-29 травня 2020 р.); «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (Полтава, 28-29 травня 2020 р.); XII Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості» (м. Київ, 20-21 травня 2020 р.); звітній науковій конференції Інституту педагогіки НАПН України «Зміст і технології шкільної освіти» (м. Київ, грудень 2020 р.).

За результатами дослідження підготовлено 5 публікацій.

ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ, ОБРАЗУ СВІТУ ЛІЦЕІСТІВ У ПРОЦЕСІ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧО- МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ

І.М. Олійник, старший науковий співробітник

У процесі виконання упроваджувально-узагальнювального етапу НДР «Формування наукової картини світу учнів ліцею в умовах інтеграції змісту освітніх галузей» відредаговано розділи практичного та методичного посібників відповідно до тематичного плану; на основі закономірностей розвитку літературного процесу (збереження, спрямованості літератури на утвердження вищих цінностей, періодичності, що виражена в почерговій зміні культурно-історичних епох в

літературному процесі) відредаговано систему запитань з української літератури, що спрямовують навчальний процес на формування в учнів профільної школи наукової картини світу та її особистісно значимої складової – образу світу.

Відредаговано інтегративний день, який проводиться під керівництвом учителя української літератури, узагальнююче заняття, на якому учні моделюють систему знань з української літератури як складову НКС та образу світу.

У розділі методичного посібника «Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання» викладено підсумкову контрольну роботу для учнів 11 класу (в співавторстві).

Апробація і впровадження результатів дослідження здійснювалася під час читання лекцій в Рівненському ОШО, під час Міжнародних науково-практичних конференцій, Всеукраїнської науково-практичної конференції.

За результатами дослідження подано до друку 5 публікацій.

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНТЕГРАЦІЇ МАТЕМАТИКИ З ПРИРОДНИЧИМИ І ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИМИ ПРЕДМЕТАМИ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ ТА ОБРАЗУ СВІТУ УЧНІВ

В.П. Педенко, молодший науковий співробітник

Упродовж упродовжувально-узагальнювального етапу НДР в експериментальній Полтавській ЗОШ № 9 було здійснено перевірку рівня сформованості наукової картини світу (НКС) та образу світу учнів під час інтеграції математики з природничими і літературознавчими предметами.

Слід зазначити, що процес інтеграції математики з вище зазначеними предметами можна побудувати в різних варіантах: у вигляді інтегрованих уроків або створити інтегровані завдання, чи навіть провести інтегрований модуль для учнів. Наприклад, побудова діаграм і графіків функцій, вирішення рівнянь, виконання наближених обчислень з використанням формул, моделювання хімічних і біологічних процесів, все це можна активно вивчати на уроках математики при інтеграції з предметами інформатики, фізики, хімії, біології, географії. А при вивченні теми «Алгоритми», можна будувати блок-схеми на основі літературних творів.

Результати контрольного експерименту свідчать, що більшість учнів володіють змістом понять «наукова картина світу», «образ світу» та на основі загальних закономірностей природи і загальних законів екології та закономірностей розвитку літературного процесу, здатні об'єднувати знання, що отримали під час вивчення природничо-математичних та літературознавчих предметів в систему, як екологічну складову НКС та образу світу.

Відредаговано та підготовлено до друку відповідні розділи практичного посібника «Формування наукової картини світу учнів ліцею в умовах інтеграції змісту освітніх галузей» та методичного посібника «Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання».

Апробація результатів дослідження здійснювалася під час проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми сучасного підручника»(м.